

MUZEUL DE ARTA VIZUALA GALATI

BEDIVAN

Cristian Bedivan

Lupta lui Cristian Bedivan cu lumea este veche. El privește în jur, analizează oamenii, plantele și toate celelalte ființe și ce-i cad sub priviri și pornind de la ele, creează o altă lume, a lui, necunoscută, imposibilă.

Trăim o bună parte a timpului între cărți și avem acum sub ochi o "formă ie" ciudată, amuzantă și adesea adevărată.

Între o imagine a vechiului scrib și aceea a lui Dante – închis el însuși în propria sa operă – descoperim o uimitoare varietate de prieteni sau dușmani ai cărții. Ființe bizare – bipede sau patrupede – urâte sau diforme, totuși simpatice. Șocante la prima vedere aceste ființe mari – unele devorează cărțile, altele le citesc – se insinuează încetul cu încetul în repertoriul nostru de imagini și încep să devină reale.

Alături de acestea, înalte flori sau fluturi ciopliți în lemn evocă viața, realitatea în mijlocul carei din apropierea noastră.

În sfârșit, personaje reale – de pildă, esența – impun prin inventivitate și excelența apropiere a lui Bedivan de lemn. Material îndrăgțit, atacat astfel încât să nu-i pună în umbră structura și frumusețea, lemnul lucrat de Bedivan pare încălzit prin mângâiere, deși vine cioplit cu barda.

Expoziția este un pas nou făcut de noi în lumea creației Cristian Bedivan și deschide porțile spre uimirea și încântarea noastră.

Radu IONESCU

Personajul - carte și cartea - personaj

Îmi aduc aminte de o discuție mai veche cu Cristian Bedivan, care mi-a folosit la elaborarea studiului *Povestea lemnului de la poezia populară la sculptura contemporană*. Un gând al artistului, formulat în urmă cu patru ani îi definește poate cel mai bine viziunea și personalitatea: *Dacă ești tu mine, la a doua generație de artiști, uneltele sunt deja pregătite. Nu mai trebuie să învâlm cum s'ascuț o dală (...). Când am o bucată de lemn, relația mea cu el nu mai e ca la o primă lecție.* **Nu m'amai joc pipind uneltele, ci ideile** (s.m.)¹ spunea atunci Cristian Bedivan. Într-adevăr, acest artist cu totul special, atât de reînnoitor de expunerea propriei opere, chiar dacă calitativ și cantitativ ea este remarcabilă, are deplin conștiința actului de comunicare pe care-l încorporează în mod obligatoriu arta, de orice fel ar fi ea. Or, a comunica înseamnă în primul rând a vehicula ideea, scuzat să-mi fie truismul obligatoriu de rostă acum, când artele au tendința să-și uite limbajele ori să se confunde cu autismul.

În mod sigur, Bedivan nu se apucă să cioplească sau să modeleze un material, așteptându-se să vadă ce-i iese, spre a spune apoi că lucrarea respectivă exprimă "o stare". Exclus. Artă lui se plasează pe un alt nivel creator, un fel de "grad doi", evident superior, al relației dintre sculptor și material și uneltele folosite. Nu le descoperă acum, nu se uimește de virtuțile și posibilitățile lor expresive, pentru că știe că nu s-a născut cu ele. Acestui sculptor îi rămâne doar să le facă parte într-un continuu proces de elaborare-comunicare. Atât materialele cât și uneltele sunt parte a unei opere create cu luciditate, urmând un proiect articulat intelectual și cultural.

Din fraza definitorie pentru artist pe care a rostă-o el atunci, se desprinde cu aceeași pregnanță ideea de **joc**. Dar nu orice artist se poate "juca" cu materialele în deplină cunoștință de cauză, ci doar unul care și-a asumat pe deplin responsabilitatea gestului creator. Jocul, în cazul lui Bedivan, nu presupune gratuitate și detașare, ci o cunoaștere profundă, a cărei consecință este investirea materiei cu sens plastic.

O lume nouă, necunoscută în expresivitatea ei, purtătoare de semnificații, se naște continuu în atelierul acestui sculptor care descoperă mereu ceva nou: o formă, un material altădată disprețuit, o tehnică aparte.

Expoziția de acum e ea însăși în plin proces de devenire, este, folosind o sintagmă la modă, *a work in progress*. În niciun caz nu ar putea fi altfel discursul unui artist ale cărui lucrări se alcătuiesc din "mădule" asamblabile și oricând dezmembrabile de lemn traforat, ori din argilă care e oricând susceptibilă de a fi remodelată.

Lumea lui Bedivan ființează prin seriile de personaje nelinițitoare, dinamice, "proteice" din punct de vedere al raportării la spațiu. Ele sunt apte să-și afirmă identitatea, chiar când sunt izolate de ansamblul discursului. Adunate laolaltă, ele amintesc într-un fel tragi-comic de fabuloasa și ignorată lume a pupărilor.

Experiența de restaurator de cartă veche pe care a trăit-o până nu demult l-a condus pe artist la descoperirea altor două materiale bune pentru sculptură, dacă îți cum să le folosești: hârtia și sfoara, dar și la nașterea unui subiect nou pentru artă lui: *personajele crișii*. În directă relație cu actul originar al tipăririi se află pământul, prima materie în care s-a imprimat heroglifa. Prin urmare, argila modelată și arsă până la a deveni teracotă, constituie noua atracție tactică a lui Cristian Bedivan și materialul cu care el "se joacă" acum construind un alt continent al lumii crișii și a sculpturii lui.

Expoziția gândită pentru Muzeul de Artă Vizuală de la Galați se structurează pe "capitole", asemenea crișii ca reper esențial, generator al acestei noi etape din creația lui. Cartea devine un simbol cu dublă semnificație pentru artist: pe de o parte cartea-obiect, "cartea-de pipă", cum o numește chiar el, adică structura rafinată, surprinzătoare, construită din hârtie pe o "osatură" subtilă de sfoară, pe de altă parte cartea în sensul ei de sursă culturală.

1. Luiza Barcan, *Povestea lemnului de la poezia populară la sculptura contemporană*, revista *Ianus*, publicație a programului *Tradiție și Postmodernitate*, nr. 1/2000

Cartea-obiect îi sugerează artistului procedee tehnice diferite de cele folosite până acum (îmbinările de moduli cu ajutorul sforii-balama) și posibilitatea utilizării hârtiei ca material pentru sculptura.

Cea de a doua semnificație a cărții se regăsește în sculptura lui Bedivan prin permanenta aluzie livrescă. Personajele (ingenioase îmbinări de moduli din lemn decupat sau traforat, de esențe diferite) reiterează lumea balcanică, antonpannescă, cu savoarea, umorul și misterul ei inegalabil. Sculptorul a ales lemnul, fiindcă el definește cel mai bine cultura materială a Balcanilor. Elasticitatea organică a acestuia permite orice tip de sugestie, de la fragilitate la masivitate. Și nici una nu-i scapă artistului.

Unele dintre personaje sunt ființe “fără poveste”, enunțuri ale unor idei care pot genera forme: felurite zburătoare, insecte fantastice, pasări, un cal înaripat. Altele au de spus o poveste anume, preluată din textele religioase, din basme și mituri, dintr-un imaginar colectiv operant încă. Din această categorie fac parte “Îngerul Apocalipsei”, pe care, Bedivan susține că i-l-ar fi inspirat nimeni altul decât Durer, “Pasararul” care pe mine mă face să-mi amintesc de hâtrul Pasari-Lati-Lungila al lui Creanga, “Ursitoarea”, “Orbii”, “Vârcolacul” și “Vânătorul de vârcolaci”, dar și întruchipări în lemn ale unor Pacate capitale: “Preacurvia” (de un haz nespus în viziunea lui Bedivan) și “Trufia”. Și peste toate aceste *aratari* și personificări tronează, atârnat, *Dirijorul*, un personaj tragic-expresiv compus din planuri juxtapuse astfel încât să creeze iluzia celor trei dimensiuni vizibile în spațiu.

Legătura dintre cele două secțiuni ale discursului lui Bedivan se face prin prezenta unei lucrări paretale, alcătuită din bucăți de scoartă de lemn într-o ramă veche, provenită de la un război de țesut. Celuloza a fost la început lemn, iar cartea pagină...

Al doilea “capitol” al discursului plastic se deschide *personajelor cărții*. Majoritatea sunt *aratari* cu două fete, modelate din argila arsă. Ele se suprapun unor forme realizate din hârtie care sugerează cartea veche, cu paginile ei îngălbenite. Acesta este punctul culminant, când **personajele lui Bedivan devin carte, iar cartea se transformă în personaj**.

Procesul este susținut vizual admirabil. Toată spontaneitatea, spiritul ludic și mobilitatea ideatică a artistului se descătușează într-o revarsare de rafinate sugestii culturale. Mintea e invitată să haladuiască prin timp, să-și amintească, de pilda, de arta Greciei arhaice (personajul cu profil grecesc și trup masiv, chtonic, modelat în contra proporțiilor clasice din lut special nars). Artistul nu-l uita nici pe Dante cu lumea revelată lui. Așa s-a născut acel personaj turnat din zamac, materialul folosit pentru tiparniță, care nu mai comunică cu nimeni, fiindcă s-a desprins de contingent. *Personajele cărții* sunt mixturi de sugestii livresce și metafore născute din fantezia acestui atât de special artist.

Expoziția de la Galați este, nu mai puțin, o expoziție de desen, tehnica pe care Cristian Bedivan o slujește, de asemenea, remarcabil. *Aratarile* lui se nasc mai întâi pe hârtie, uneori dintr-o singură suflare, ca un haiku. Se întâmplă ca ele să se materializeze în trei dimensiuni, dar se întâmplă să și rămână acolo, pe hârtie, ceea ce nu le vaduveste cu nimic de expresivitate, ori de puterea de a sugera. Inspirată idee a avut artistul să-și dubleze expunerea cu desene, fiindcă văzându-le și pe acestea, nimeni nu se mai poate îndoii de adevărul că Bedivan *pipaie ideile*. Și devine clar că lumea lui nu se naște aleatoriu, ci în urma unui proces intelectual de cea mai bună calitate.

A da coerentă unui discurs atât de complex și a declanșa procese intelectuale, nu doar afective, în mintea receptorului, reprezintă, din punctul meu de vedere, o mare izbândă în arta contemporană.

Luiza BARCAN

Arca lui Cristian Bedivan

Frazele rostite de Cristian Bedivan în dialogul pe care îl angajezi cu el în situații diverse (nu doar cel de atelier) sânt adesea “colorate” cu pilde, metafore; nu este vorba de simple enunțuri, ci de problematizări. Privirea atentă îți urmează reacția. Exprimarea sa verbală o reflectă pe cea artistică. “Motorul” ludic pune gândurile în mișcare, sensurile grave se articulează cu umorul. Ansamblul se compune ca un *puzzle*. Discuțiile aretrăsurile unui exercițiu spiritual.

Insecte, ființe umane sau fantastice, oameni-cări, păsări – iată ce cuprinde Arca actuală a expoziției a lui Cristian Paul Bedivan. O lume hibridă, fremtătoare, populează visele, gândurile artistului și ne transmite, prin codificări simbolice, mesaje structurate la întâlnirea dimensiunii pur umane cu cea culturală. Experiența personală de viață și cea spirituală, discret punct de plecare, hrănesc o viziune care întrupează o reflecție amplă asupra prezentului și trecutului totodată, asupra constantelor comportamentale, fantasmelor și “cristalelor”-idei. Nu se ajunge însă la hipertrofieri retorice; fibra moralizatoare este camuflată în forme prietenoase și chiar alcturibile ce vin parcă din subterana-care-ne-sperie și uieră amenințările doar până la glezna lucidității receptorului. O înțelepciune arhaică ori tragi-comicul definesc, am spune, unele sau altele dintre personajele primitivizant-(neo)expresionist modelate de Bedivan.

Nu doar modelajul (teracot, plământească) reprezintă expresia tehnică a pieselor expoziției, ci și cioplitul (lemn). Se adaugă cartea-obiect, plământească lucrului cu hârtia, desenul. Chiar și sfoara devine instrument de expresie. Artistul respectă specificitatea materialelor: “tăietura directă” îl conduce spre geometrizări, planuri limpezi, aplatizări uneori, ritmarea fermă a plinului și golului; modelajul orchestrează sensibilitățile ale suprafețelor, jocuri de umbre și lumini. Dimensiunea constructivistă îți face simțită prezența, alternând cu spargerea sugestivă a canonului de proporții în abordarea figurativului antropomorf. Reprezentaționalul ce ignoră granițele dintre vechile categorii ale frumosului și urâtului, intră în dialog cu tentația abstractizării.

“Insectele” au concretizat modalitatea prin care sculptorul s-a desprins de universul sufocant al personajelor ce-și poartă casa-destin (personală din 1985) și s-a putut concentra mai mult, totodată, asupra studiului formei în sine, al unor structuri în care organicul se armonizează cu principiile matematice.

Pasiunea lui Bedivan pentru Carte – tezaur de cultură și de înțelepciune, de mistere și obiect relevant plastic în același timp – l-a ademenit într-o întoarcere la plământească direcția unor personaje care amintesc de cele de la mijlocul anilor '80. “Simbioza” om-arhitectură a fost înlocuită de cea om-carte. Ne locuiesc de-a lungul vieții rădăcinile noastre și amintirile, ne atrage atenția cu aproape două decenii în urmă artistul. Acum adaugă: substanțialitatea cu miturile, cu spiritualitatea conservată în literele aternute pe hârtie, ne definește permanent ca ființe gânditoare.

Imaginarul personal, inspirat de culeșuri din cel colectiv, au colaborat întru viața acestor personaje. Se fac trimiteri la culturile vechi, la arhaicul grecesc, la bestiarul medieval. Reciclări postmoderne. Când se ocupă de reprezentarea păcatelor capitale, artistul ne amintește însă de modernitatea lui Oskar Schlemmer. Piese lucrate în lemn, îmbinatele componentelor acestora, axurile ce le traversează uneori, sugerează și contaminări cu universul mecanismelor – pe această cale se pot naște, în planul semnificațiilor, alte întrebări.

Între “păzitorii cărților” se numără și Dante, cu trupul îngenușat în fața altarului imaginar al Cărilor (o conștință/este conștință în ea) și furat din aliajul literelor. Lucrarea articulează o metaforă sub semnul căreia ar putea sta, în bună măsură, actuala expoziție personală a lui Cristian Bedivan.

Adrian GU

BEDIVAN

Data i locul na terii: 25.02.1951, Bucure ti;

Studii: Institutul de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din Bucure ti;

Domiciliul: Str.C derea Bastiliei, nr.18, sector 1, Bucure ti

Activitatea artistic :

Membru al Uniunii Arti tilor Plastici, România

Particip cu lucr ri de sculptur i grafic la expozi ii organizate în ar i în str in tate:

Anglia, Austria, Cheoslovacia, Elve ia, Finlanda, Norvegia, Olanda, România, Rusia, Spania, Suedia, Iugoslavia,

Expozi ii personale:

1978, 1985 - Bucure ti; 1986 – Roma, Italia

Lucr ri de art monumental :

Constan a, Or ova, Târgovi te, Tulcea

Simpozioane i tabere de sculptur

1976-2002 M gura-Buz u, Arcu , S li te-Sibiu, Târgovi te, Costine ti, Oarba de Mure , Hobi a, Bac u, Gala i, Tulcea, Râmnicu Vâlcea, C rbunari (Baia Mare), Boga i (Pite ti)

Premii:

1973 – Laureat al Festivalului Na ional Studen esc

1974 – Premiul Revistei "Amfiteatru"

1986 – Premiul I – Simpozionul de la Târgovi te

1990 – Medalia de Aur – Ravenna, Italia

2000 – Medalia de Argint la Simpozionul de la Râmnicu Vâlcea

2002 - Premiul UAPR pentru sculptur ambiental

Lucr ri în muzee i colec ii particulare:

Anglia, Austria, Danemarca, Filipine, Fran a, Germania, Italia

Muzeul de Art Tulcea, România;

Muzeul de Art Râmnicu Vâlcea, România;

Muzeul Armatei Bucure ti, România;

Muzeul de Art Gala i, România;

Muzeul din Ravenna, Italia

Referin e:

Dic ionarul de Sculptur Contemporan 1984

Revista Artelor Bucure ti 1978

Revista Vatra-Târgu Mure 1986

Revista Luceafarul Bucure ti 1998

Revista Ianus Bucure ti 2000

Un înger al apocalipsei

Libelul

Muntele îngerilor

Invidia

Vân torul de vârcolaci

Lenea

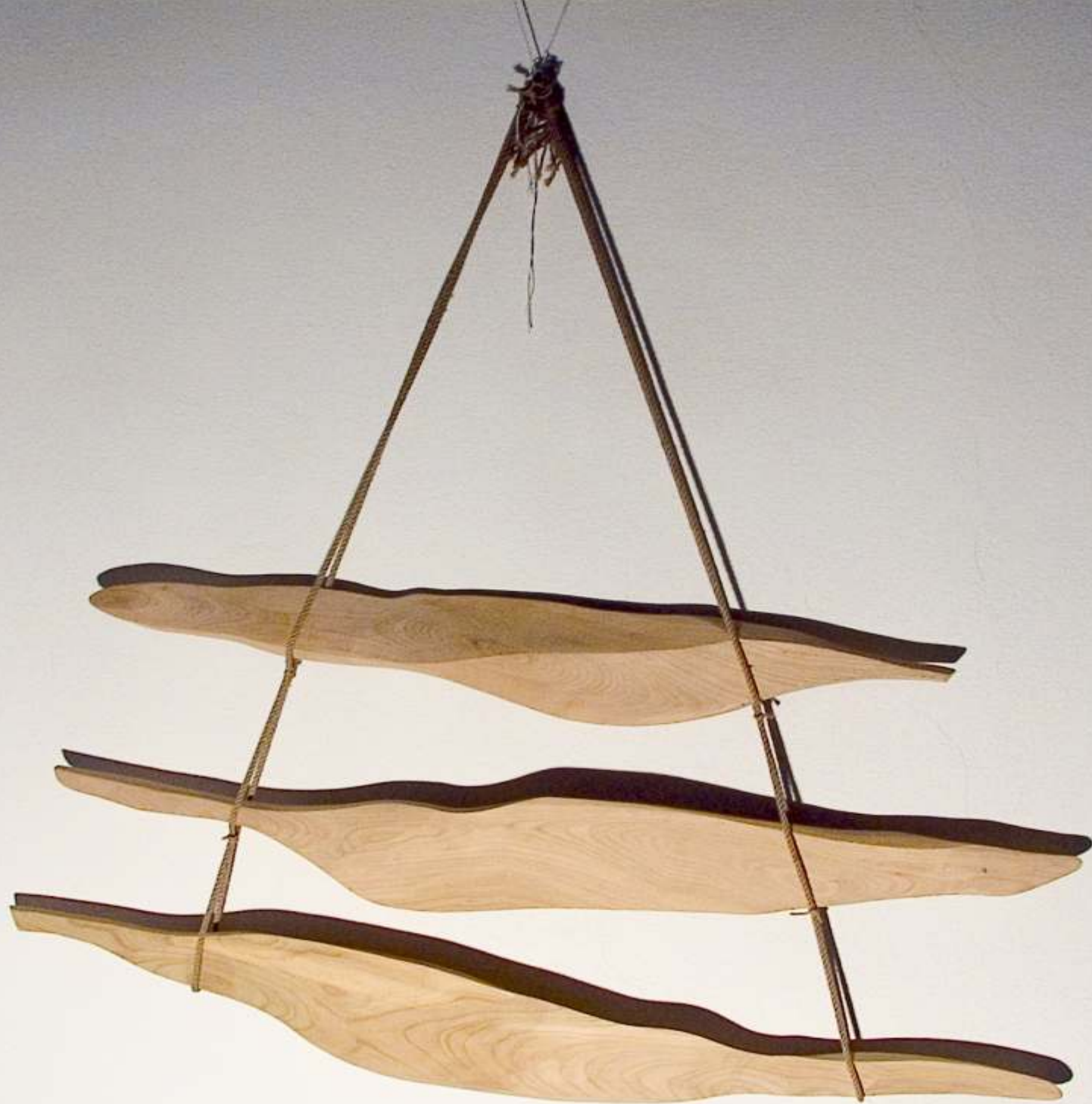
Manole cu aripi

Cinci insecte
care decurg
firesc
din cea mare
(detaliu I)

Cinci insecte
care decurg
firească
din cea mare
(detaliu II)

Leag n pentru înger

Cal cu aripi

Înger rugându-se

Trufia

P zitorul c r ilor

Arhivar

Precurvia

Micul prin

Închipuire

Ar tare

Negustorul de vise

Ar tare

Ar tare

P storul i
cele 16 vedenii
i închipuiri

final - ambient

MUZEUL DE ART VIZUAL GALA I

Organizare expozi ie: Alexandru Pamfil
Concep ie catalog: Anca Tofan, Dan Basarab Nanu
Foto: Anca Tofan, Cristi Boczar
Tehnoredactare computerizat : Anca Tofan, Violeta Mocanu, Cristi Boczar
Tipar:

Director
Dan Basarab Nanu

2004